

Politické vyhlásenie, ktorým sa stanovuje rámec budúceho vzťahu medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom

(2019/C 384 I/02)

ÚVOD

1. Európska únia (ďalej len „Únia“) a Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska (ďalej len „Spojené kráľovstvo“) (ďalej len „zmluvné strany“) sa dohodli na tomto politickom vyhlásení o ich budúcom vzťahu, a to na základe článku 50 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (ZEU), v ktorom sa ustanovuje dojednanie dohody stanovujúcej podmienky vystúpenia vystupujúceho členského štátu, pričom sa zohľadní rámec jeho budúceho vzťahu s Úniou. V tomto kontexte toto vyhlásenie sprevádza dohodu o vystúpení, ktorú zmluvné strany schválili a ktorá podlieha ratifikácii.
2. Únia a Spojené kráľovstvo sú odhodlané spolupracovať na zabezpečení medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, dodržiavaní zásad právneho štátu a podpore demokracie, vysokej úrovne voľného a spravodlivého obchodu a práv pracovníkov, ochrany spotrebiteľov a životného prostredia, ako aj spolupráce v oblasti boja proti vnútorným a vonkajším hrozbám pre ich hodnoty a záujmy.
3. V tomto duchu sa vyhlásením stanovujú parametre ambiciózneho, širokého, hlbokého a flexibilného partnerstva v oblasti obchodnej a hospodárskej spolupráce, ktorej jadrom bude komplexná a vyvážená dohoda o voľnom obchode, v oblasti presadzovania právnych predpisov a trestnej justície, zahraničnej politiky, bezpečnosti a obrany a v širších oblastiach spolupráce. Tam, kde sa zmluvné strany domnievajú, že by to bolo v priebehu rokovaní v ich vzájomnom záujme, môže vzájomný vzťah zahŕňať oblasti spolupráce nad rámec tých oblastí, ktoré sú opísané v tomto politickom vyhlásení. Tento vzťah bude pevne ukotvený hodnotami a záujmami, ktoré Únia a Spojené kráľovstvo zdieľajú. Tie vyplývajú z ich geografickej polohy, histórie a ideálov vyplývajúcich z ich spoločného európskeho dedičstva. Únia a Spojené kráľovstvo sa zhodujú v tom, že prosperitu a bezpečnosť podporuje akceptovanie voľného a spravodlivého obchodu, ochrana práv jednotlivca a dodržiavanie zásad právneho štátu, ochrana pracovníkov, spotrebiteľov a životného prostredia, ako aj spoločný boj proti ohrozovaniu práv a hodnôt zvonku aj zvnútra.
4. Budúci vzťah sa bude zakladať na rovnováhe práv a povinností, pričom sa zohľadnia zásady každej zmluvnej strany. Touto rovnováhou sa musí zabezpečiť autonómia rozhodovania Únie a musí byť v súlade so zásadami Únie, najmä pokiaľ ide o integritu jednotného trhu a colnej únie a nedeliteľnosť štyroch slobôd. Musí zabezpečiť aj suverenitu Spojeného kráľovstva a ochranu jeho vnútorného trhu, pričom sa bude rešpektovať výsledok referenda z roku 2016, aj pokiaľ ide o rozvoj jeho nezávislej obchodnej politiky a ukončenie voľného pohybu osôb medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom.
5. Obdobie členstva Spojeného kráľovstva v Únii vyústilo do vysokej miery integrácie medzi hospodárstvami Únie a Spojeného kráľovstva a vzájomne previazanej minulosti a budúcnosti ľudí a priorít Únie a Spojeného kráľovstva. Budúci vzťah bude nevyhnutne musieť zohľadňovať tento unikátny kontext. Aj keď budúci vzťah nemôže dosiahnuť úroveň práv a povinností vyplývajúcich z členstva, zmluvné strany sa zhodujú v tom, že k tomuto vzťahu by sa malo pristupovať s vysokými ambíciami, pokiaľ ide o jeho pôsobnosť a hĺbku, a uznávajú, že tieto ambície sa časom môžu ešte rozvinúť. Predovšetkým by to mal byť vzťah, ktorý bude fungovať v záujme občanov Únie a Spojeného kráľovstva, teraz aj v budúcnosti.

ČASŤ I: ÚVODNÉ USTANOVENIA

I. Základ spolupráce

A. Základné hodnoty a práva

6. Zmluvné strany súhlasia s tým, že budúci vzťah by mal vychádzať zo spoločných hodnôt, ako je dodržiavanie a ochrana ľudských práv a základných slobôd, demokratických zásad, zásad právneho štátu a podpory nešírenia zbraní. Zmluvné strany súhlasia s tým, že tieto hodnoty sú základnou podmienkou spolupráce predpokladanej v tomto rámci. Zmluvné strany zároveň opätovne potvrdzujú svoj záväzok podporovať účinný multilateralizmus.

7. Budúci vzťah by mal zahŕňať nepretržitý záväzok Spojeného kráľovstva dodržiavať rámec Európskeho dohovoru o ľudských právach (EĎP), zatiaľ čo Únia a jej členské štáty budú naďalej viazané Chartou základných práv Európskej únie, v ktorej sa potvrdzujú práva vyplývajúce najmä z EĎP.
- B. *Ochrana údajov*
8. Vzhľadom na význam tokov údajov a výmeny údajov v rámci budúceho vzťahu sa zmluvné vzťahy zaväzujú zabezpečiť vysokú úroveň ochrany osobných údajov s cieľom uľahčiť takéto toky medzi sebou.
9. Pravidlá Únie na ochranu údajov poskytujú rámec umožňujúci Európskej komisii, aby uznala normy tretej krajiny na ochranu údajov ako poskytujúce primeranú úroveň ochrany, čím sa uľahčujú prenosy osobných údajov do takejto tretej krajiny. Európska komisia začne čo najskôr po vystúpení Spojeného kráľovstva vykonávať na základe tohto rámca posúdenie týkajúce sa Spojeného kráľovstva, aby mohla prijať rozhodnutia do konca roka 2020, ak budú splnené uplatniteľné podmienky. Berúc do úvahy, že Spojené kráľovstvo zavedie svoj vlastný medzinárodný režim prenosov, Spojené kráľovstvo v rovnakom časovom rámci prijme opatrenia s cieľom zabezpečiť porovnateľné uľahčenie prenosov osobných údajov do Únie, ak budú splnené uplatniteľné podmienky. Budúci vzťah nebude mať vplyv na nezávislosť zmluvných strán vo vzťahu k ich príslušným pravidlám ochrany osobných údajov.
10. V tejto súvislosti by zmluvné strany mali ustanoviť aj úpravu primeranej spolupráce medzi regulátormi.

II. Oblasti spoločného záujmu

A. Účasť na programoch Únie

11. Berúc do úvahy zamýšľanú šírku a hĺbku budúceho vzťahu a úzky vzťah medzi občanmi zmluvných strán tieto ustanovia všeobecné zásady a podmienky účasti Spojeného kráľovstva na programoch Únie, a to za predpokladu splnenia podmienok stanovených v príslušných nástrojoch Únie, v takých oblastiach, ako je veda a inovácia, mládež, kultúra a vzdelávanie, rozvojová pomoc tretím krajinám a vonkajšia činnosť, obranné spôsobilosti, civilná ochrana a kozmický priestor. Mali by zahŕňať spravodlivý a primeraný finančný príspevok, ustanovenia umožňujúce správne finančné riadenie oboma zmluvnými stranami, spravodlivé zaobchádzanie s účastníkmi, ako aj riadenie a konzultácie primerané povahe spolupráce medzi zmluvnými stranami.
12. Zmluvné strany tiež preskúmajú účasť Spojeného kráľovstva v konzorciách pre európsku výskumnú infraštruktúru (ERIC) za predpokladu splnenia podmienok právnych nástrojov Únie a jednotlivých štatútov týchto konzorcií, pričom sa zohľadní úroveň účasti Spojeného kráľovstva na programoch Únie v oblasti vedy a inovácie.
13. Zmluvné strany pripomínajú svoj spoločný záväzok naplniť budúci program PEACE PLUS s cieľom zachovať prácu na zmierení a spoločnej budúcnosti v Severnom Írsku, a zároveň udržať súčasné podiely financovania tohto budúceho programu.

B. Dialógy

14. Zmluvné strany by sa mali zapájať do dialógov a výmen v oblastiach spoločného záujmu s cieľom identifikovať príležitosti na spoluprácu, zdieľať najlepšie postupy a expertízu, ako aj konať spoločne, a to aj v oblastiach, ako je kultúra, vzdelávanie, veda a inovácia. V týchto oblastiach zmluvné strany uznávajú význam mobility a dočasného presunu objektov a vybavenia umožňujúcich spoluprácu. Zmluvné strany preskúmajú aj prebiehajúcu spoluprácu medzi skupinami pôsobiacimi v oblasti kultúry a vzdelávania.
15. Okrem toho zmluvné strany berú na vedomie zámer Spojeného kráľovstva preskúmať možnosti budúceho vzťahu so skupinou Európskej investičnej banky (EIB).

ČASŤ II: HOSPODÁRSKE PARTNERSTVO**I. Ciele a zásady**

16. Zmluvné strany uznávajú, že majú mimoriadne významné obchodné a investičné vzťahy odrážajúce viac ako 45 rokov hospodárskej integrácie počas členstva Spojeného kráľovstva v Únii, veľkosti týchto dvoch ekonomík a ich geografickú blízkosť, čo viedlo ku komplexným a integrovaným dodávateľským reťazcom.
17. So zreteľom na tieto skutočnosti zmluvné strany súhlasia s rozvojom ambiciózneho, širokospektrálneho a vyváženého partnerstva. Toto partnerstvo bude komplexné, zahŕňajúce dohodu o voľnom obchode, ako aj širšiu odvetvovú spoluprácu, ak bude v spoločnom záujme oboch zmluvných strán. Podporia ho ustanovenia zabezpečujúce rovnaké podmienky pre otvorenú a spravodlivú hospodársku súťaž, ako sa stanovuje v oddiele XIV tejto časti. Malo by uľahčovať obchod a investície medzi zmluvnými stranami v čo najväčšom rozsahu a pritom rešpektovať integritu jednotného trhu Únie a jej colnej únie, ako aj vnútorný trh Spojeného kráľovstva, a uznávať rozvoj nezávislej obchodnej politiky Spojeného kráľovstva.
18. Zmluvné strany si ponechajú svoju nezávislosť a možnosť regulovať hospodársku činnosť podľa úrovni ochrany, ktoré každá z nich považuje za primerané v záujme dosahovania legitímnych cieľov verejnej politiky, akými sú verejné zdravie, zdravie a dobré životné podmienky zvierat, sociálne služby, verejné vzdelávanie, bezpečnosť, životné prostredie vrátane zmeny klímy, verejná morálka, sociálna ochrana a ochrana spotrebiteľa, ochrana súkromia a údajov, ako aj podpora a ochrana kultúrnej rozmanitosti. Hospodárskym partnerstvom sa uzná, že udržateľný rozvoj je hlavným cieľom zmluvných strán. Hospodárske partnerstvo umožní aj vhodné všeobecné výnimky, a to aj vo vzťahu k bezpečnosti.

II. Tovar**A. Ciele a zásady**

19. Zmluvné strany predpokladajú existenciu ambiciózneho obchodného vzťahu v oblasti tovaru na základe dohody o voľnom obchode s cieľom podporovať jednoduchosť legitímneho obchodu.
20. Tieto úpravy budú zohľadňovať skutočnosť, že v nadväznosti na vystúpenie Spojeného kráľovstva z Únie vytvoria zmluvné strany samostatné trhy a odlišné právne poriadky. Pohyb tovaru cez hranice môže predstavovať riziká pre integritu a riadne fungovanie týchto trhov, ktoré sú riadené prostredníctvom colných postupov a kontrol.
21. V záujme uľahčenia pohybu tovaru cez hranice však zmluvné strany predpokladajú komplexnú úpravu, ktorou sa vytvorí oblasť voľného obchodu, kombinujúcu hlbokú regulačnú spoluprácu a colnú spoluprácu, podporenú ustanoveniami zabezpečujúcimi rovnaké podmienky pre otvorenú a spravodlivú hospodársku súťaž, ako sa uvádza v oddiele XIV tejto časti.

B. Clá

22. Hospodárske partnerstvo by malo prostredníctvom dohody o voľnom obchode zabezpečiť, aby sa vo všetkých odvetviach neuplatňovali žiadne clá, poplatky ani kvantitatívne obmedzenia, pričom by sa mali zaviesť moderne sprievodné pravidlá pôvodu a ambiciózna colná úprava, ktorá je v súlade s cieľmi a zásadami zmluvných strán uvedenými vyššie.

C. Regulačné aspekty

23. Zmluvné strany si síce zachovávajú regulačnú nezávislosť, zavedú však ustanovenia na podporu regulačných prístupov, ktoré sú transparentné, účinné, podporujú vyhýbanie sa zbytočným prekážkam obchodu s tovarom a sú v čo najväčšej miere zlučiteľné. Pravidlá týkajúce sa technických prekážok obchodu (TBT) a sanitárnych a rastlinolekárskeho opatrení (SPS) by mali vychádzať z príslušných dohôd WTO a mali by ísť nad ich rámec. Najmä pravidlá TBT by mali stanovovať spoločné zásady v oblastiach normalizácie, technických predpisov, posudzovania zhody,

akreditácie, dohľadu nad trhom, metrológie a označovania. Zmluvné strany by mali so sebou navzájom zaobchádzať ako s jedným subjektom, pokiaľ ide o opatrenia SPS, a to aj na účely certifikácie, a uznávať regionalizáciu na základe náležitých epidemiologických informácií poskytnutých vyvážajúcou zmluvnou stranou. Zmluvné strany taktiež preskúmajú možnosť spolupráce orgánov Spojeného kráľovstva s agentúrami Únie, ako je Európska agentúra pre lieky (EMA), Európska chemická agentúra (ECHA) a Európska agentúra pre bezpečnosť letectva (EASA).

D. Colná úprava

24. Zmluvné strany zavedú so zreteľom na dosiahnutie svojich celkových cieľov ambicióznou colnú úpravu. Zmluvné strany predpokladajú v záujme splnenia tohto zámeru využitie všetkých dostupných podporných úprav a technológií, pričom budú v plnej miere rešpektovať svoje právne poriadky a zabezpečia, aby colné orgány boli schopné chrániť príslušné finančné záujmy zmluvných strán a presadzovať verejné politiky. Na tento účel majú v úmysle zväziť vzájomné uznávanie programov dôveryhodných obchodníkov, administratívnu spoluprácu v colných veciach a vo veciach dane z pridanej hodnoty (DPH) a vzájomnú pomoc vrátane vymáhania pohľadávok vyplývajúcich z daní a cieľ, ako aj prostredníctvom výmeny informácií s cieľom bojovať proti colným podvodom a podvodom v oblasti DPH a inej nezákonnej činnosti.
25. Takéto podporné úpravy a technológie sa zväžia aj pri akéhokoľvek alternatívnych mechanizmoch na zabezpečenie absencie tvrdej hranice na ostrove Írsko.

E. Dôsledky pre kontroly

26. Zmluvné strany predpokladajú, že rozsah záväzkov Spojeného kráľovstva v oblasti colnej a regulačnej spolupráce sa zohľadní pri uplatňovaní súvisiacich kontrol, keďže ide o faktor znižovania rizika. To môže v spojení so všetkými dostupnými podpornými úpravami opísanými vyššie uľahčiť administratívne procesy, ako aj kontroly a zmluvné strany v tejto súvislosti vyjadrujú svoje želanie, aby boli čo najambicióznejšie a pritom rešpektovali integritu svojich príslušných trhov a právnych poriadkov.

III. Služby a investície

A. Ciele a zásady

27. Zmluvné strany by mali dospieť k ambicióznej, komplexnej a vyváženej úprave v oblasti obchodu so službami a investícií do odvetví služieb a do odvetví netýkajúcich sa služieb, pričom by sa malo rešpektovať právo každej zmluvnej strany na reguláciu. Cieľom zmluvných strán by malo byť dosiahnuť úroveň liberalizácie obchodu so službami vysoko nad úrovňou ich záväzkov v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO), pričom by mali vychádzať z nedávno uzavretých dohôd Únie o voľnom obchode (FTA).
28. V súlade s článkom V Všeobecnej dohody o obchode so službami by cieľom zmluvných strán malo byť výrazné odvetvové pokrytie týkajúce sa všetkých spôsobov poskytovania a zabezpečujúce absenciu v podstate akejkoľvek diskriminácie v pokrytých odvetviach, s prípadnými výnimkami a obmedzeniami. Uvedené úpravy by preto mali pokrývať odvetvia zahŕňajúce aj profesionálne a podnikateľské služby, telekomunikačné služby, kuriérske a poštové služby, distribučné služby, environmentálne služby, finančné služby, dopravné služby a iné služby spoločného záujmu.

B. Prístup na trh a nediskriminácia

29. Úprava by mala zahŕňať ustanovenia o prístupe na trh a vnútroštátnom zaobchádzaní podľa pravidiel hostiteľského štátu pre poskytovateľov služieb a investorov zmluvných strán a mala by sa zaoberať aj požiadavkami na výkon činnosti, ktoré sa ukládajú investorom. Tým by sa zabezpečilo, že s poskytovateľmi služieb a investormi zmluvných strán sa bude zaobchádzať nediskriminačne, aj pokiaľ ide o ich usadenie sa.
30. Takáto úprava by mala umožniť dočasný vstup a pobyt fyzických osôb na obchodné účely v určených oblastiach.

C. Regulačné aspekty

31. Úprava by za predpokladu zachovania regulačnej nezávislosti mala zahŕňať ustanovenia na podporu regulačných prístupov, ktoré sú v čo najväčšom rozsahu transparentné, účinné a kompatibilné a ktoré podporujú vyhýbanie sa zbytočným regulačným požiadavkám.
32. V tejto súvislosti by sa mali zmluvné strany dohodnúť na pravidlách týkajúcich sa vnútroštátnej regulácie. Tie by mali zahŕňať horizontálne ustanovenia týkajúce sa napríklad postupov udeľovania licencií, ako aj špecifické regulačné ustanovenia v odvetviach vzájomného záujmu, akými sú telekomunikačné služby, finančné služby, doručovacie služby a služby medzinárodnej lodnej dopravy. Mali by sa prijať aj ustanovenia o vypracúvaní a prijímaní vnútroštátnej regulácie, ktorá odzrkadľuje dobré regulačné postupy.
33. V tejto súvislosti by zmluvné strany mali vytvoriť rámec pre dobrovoľnú regulačnú spoluprácu v oblastiach spoločného záujmu vrátane výmeny informácií a zdieľania najlepších postupov.
34. Zmluvné strany by mali takisto vypracovať vhodnú úpravu tých odborných kvalifikácií, ktoré sú potrebné na vykonávanie regulovaných povolaní, ak je to v spoločnom záujme zmluvných strán.

IV. Finančné služby

35. Zmluvné strany sa zaväzujú zachovávať finančnú stabilitu, integritu trhu, ochranu investorov a spotrebiteľov a spravodlivú hospodársku súťaž, pričom budú rešpektovať regulačnú a rozhodovaciu nezávislosť zmluvných strán a ich možnosť prijímať rozhodnutia o ekvivalencii vo svojom vlastnom záujme. Tým nie je dotknutá možnosť, aby zmluvné strany prijali alebo zachovali akékoľvek opatrenie, ktoré je potrebné z prudenciálnych dôvodov. Zmluvné strany súhlasia s tým, že sa zapoja do úzkej spolupráce v medzinárodných orgánoch týkajúcej sa záležitostí regulácie a dohľadu.
36. Berúc na vedomie, že obe zmluvné strany budú mať zavedené rámce ekvivalencie, ktoré im umožnia vyhlásiť režimy tretej krajiny v oblasti regulácie a dohľadu za rovnocenné na príslušné účely, zmluvné strany by mali začať so vzájomným posudzovaním rovnocennosti čo najskôr po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie, pričom by sa mali usilovať ukončiť toto posudzovanie do konca júna 2020. Zmluvné strany budú svoje rámce ekvivalencie nepretržite preskúmať.
37. Zmluvné strany sa zhodujú na tom, že úzka a štruktúrovaná spolupráca týkajúca sa záležitostí regulácie a dohľadu je v ich spoločnom záujme. Táto spolupráca by sa mala zakladať na hospodárskom partnerstve a mala by vychádzať zo zásad regulačnej nezávislosti, transparentnosti a stability. Zahŕňať by mala transparentnosť a náležité konzultácie v procese prijímania, pozastavenia a zrušenia rozhodnutí o ekvivalencii, výmenu informácií a konzultácie o regulačných iniciatívach a iné záležitosti spoločného záujmu, na politickej aj technickej úrovni.

V. Digitálne hospodárstvo

38. V súvislosti so zvyšujúcou sa digitalizáciou obchodu týkajúcou sa služieb aj tovaru by mali zmluvné strany prijať ustanovenia na podporu elektronického obchodu, zaoberať sa neodôvodnenými prekážkami obchodu vykonávaného elektronickými prostriedkami a zabezpečiť otvorené, bezpečné a dôveryhodné online prostredie pre podniky a spotrebiteľov, ako sú elektronické služby dôvery a autentifikácie, alebo nevyžadovanie predchádzajúcej autorizácie výlučne z dôvodu poskytovania služby elektronickými prostriedkami. Týmto ustanoveniami by sa mali takisto uľahčiť cezhraničné toky údajov a riešiť požiadavky na lokalizáciu údajov, berúc do úvahy, že toto uľahčovanie nebude mať vplyv na pravidlá členských štátov v oblasti ochrany osobných údajov.
39. Zmluvné strany by mali prostredníctvom odvetvových ustanovení v oblasti telekomunikačných služieb zabezpečiť spravodlivý a rovnaký prístup k verejným telekomunikačným sieťam a službám pre poskytovateľov služieb druhej strany a mali by sa zaoberať protisúťažnými praktikami.

40. Zmluvné strany by mali spolupracovať prostredníctvom mnohostranných fór a fór tvorených viacerými zainteresovanými subjektmi, pričom by mali začať dialóg s cieľom výmeny informácií, skúseností a najlepších postupov týkajúcich sa nových technológií.

VI. Pohyb kapitálu a platby

41. Zmluvné strany by sa mali dohodnúť na ustanoveniach umožňujúcich voľný pohyb kapitálu a platieb týkajúcich sa transakcií liberalizovaných na základe hospodárskeho partnerstva, s výhradou príslušných výnimiek.

VII. Duševné vlastníctvo

42. Zmluvné strany by mali zabezpečiť ochranu práv duševného vlastníctva a presadzovanie ich dodržiavania s cieľom stimulovať inováciu, kreativitu a hospodársku činnosť, pričom v relevantných prípadoch by mali ísť nad rámec noriem Dohody WTO o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva a dohovorov Svetovej organizácie duševného vlastníctva.
43. Tým by sa mala zachovať súčasná vysoká úroveň ochrany v zmluvných stranách, okrem iného aj určitých práv vyplývajúcich z autorského práva, akým je právo *sui generis* týkajúce sa databáz a právo umelcov na ďalší predaj. Berúc do úvahy ochranu priznanú zemepisným označeniam v dohode o vystúpení by sa zmluvné strany mali usilovať o zavedenie úpravy zabezpečujúcej náležitú ochranu ich zemepisných označení.
44. Zmluvné strany by mali zachovať možnosť ustanoviť svoje vlastné režimy čerpania práv duševného vlastníctva.
45. Zmluvné strany by mali ustanoviť mechanizmus spolupráce a výmeny informácií týkajúcich sa záležitostí spoločného záujmu v oblasti duševného vlastníctva, ako sú príslušné prístupy a procesy súvisiace s obchodnými značkami, vzormi alebo patentmi.

VIII. Verejné obstarávanie

46. Berúc na vedomie zámer Spojeného kráľovstva pristúpiť k Dohode WTO o vládnom obstarávaní (GPA) by zmluvné strany mali na svojich príslušných trhoch verejného obstarávania zabezpečiť v oblastiach spoločného záujmu nad rámec svojich záväzkov vyplývajúcich z GPA vzájomné príležitosti, a to bez toho, aby boli dotknuté ich vnútroštátne pravidlá ochrany ich základných bezpečnostných záujmov.
47. Zmluvné strany by sa mali takisto zaviazat' k normám založeným na normách stanovených v GPA, ktoré zabezpečujú transparentnosť trhových príležitostí, pravidiel, postupov a praktík verejného obstarávania. Vychádzajúc z týchto noriem by sa zmluvné strany mali zaoberať rizikami svojvoľného správania pri udeľovaní zákaziek a mali by sprístupniť prostriedky nápravy a postupy preskúmania, a to aj pred súdnymi orgánmi.

IX. Mobilita

48. Berúc do úvahy, že Spojené kráľovstvo sa rozhodlo, že zásada voľného pohybu osôb medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom sa už nebude uplatňovať, zmluvné strany by mali stanoviť opatrenia v oblasti mobility, ako sa uvádza nižšie.
49. Opatrenia v oblasti mobility budú založené na nediskriminácii medzi členskými štátmi Únie a budú úplne recipročné.
50. V tejto súvislosti je zámerom zmluvných strán ustanoviť prostredníctvom svojich vnútroštátnych predpisov bezvízové cestovanie pri krátkodobých návštevách.
51. Zmluvné strany súhlasia s posúdením podmienok vstupu a pobytu na účely napr. výskumu, štúdia, odbornej prípravy a výmen mládeže.
52. Zmluvné strany tiež súhlasia s posúdením možností riešenia koordinácie sociálneho zabezpečenia so zreteľom na budúci pohyb osôb.

53. Zmluvné strany v súlade so svojimi uplatniteľnými právnymi predpismi preskúmajú možnosť uľahčenia prechodu svojich príslušných hraníc pri legitímnom cestovaní.
54. Akýmkoľvek ustanoveniami nebudú dotknuté úpravy v rámci spoločnej oblasti cestovania (CTA), ako sa uplatňujú medzi Spojeným kráľovstvom a Írskom.
55. Zmluvné strany v záujme podpory mobility potvrdzujú svoj záväzok k účinnému uplatňovaniu existujúcich medzinárodných nástrojov v oblasti rodinného práva, ktorých sú zmluvnými stranami. Únia berie na vedomie zámer Spojeného kráľovstva pristúpiť k Haagskemu dohovoru o výživnom z roku 2007, ktorého uplatňovaním je v súčasnosti viazané prostredníctvom svojho členstva v Únii.
56. Zmluvné strany preskúmajú možnosti justičnej spolupráce vo veciach manželstva, rodičovských práv a povinností a iných súvisiacich veciach.
57. Tieto opatrenia by mali byť navyše k záväzkom o prechodnom vstupe a pobyte fyzických osôb na obchodné účely v určených oblastiach, ako sa uvádza v oddiele III tejto časti. Tieto záväzky by sa nemali anulovať právom jednej alebo druhej zmluvnej strany uplatňovať svoje príslušné zákony, právne predpisy a požiadavky týkajúce sa vstupu, pobytu a práce.

X. Doprava

A. *Letectvo*

58. Zmluvné strany by mali prostredníctvom komplexnej dohody o leteckej doprave (CATA) zabezpečiť letecké prepojenie v oblasti osobnej a nákladnej dopravy. CATA by mala zahŕňať prístup na trh a investície, bezpečnosť letectva a bezpečnostnú ochranu letectva, riadenie letovej prevádzky a ustanovenia, ktorými sa zabezpečí otvorená a spravodlivá hospodárska súťaž vrátane primeraných a relevantných požiadaviek na ochranu spotrebiteľa a sociálnych štandardov.
59. Zmluvné strany by mali prijať ďalšie opatrenia s cieľom umožniť spoluprácu zameranú na dosiahnutie vysokej úrovne bezpečnosti letectva a bezpečnostnej ochrany letectva, a to aj prostredníctvom úzkej spolupráce medzi EASA a úradom Spojeného kráľovstva pre civilné letectvo.

B. *Cestná doprava*

60. Zmluvné strany by mali zabezpečiť porovnateľný prístup na trh pre dopravcov v oblasti nákladnej a osobnej cestnej dopravy, podporený primeranými a relevantnými požiadavkami na ochranu spotrebiteľa a sociálnymi štandardmi pre medzinárodnú cestnú dopravu, ako aj záväzkami vyplývajúcimi z medzinárodných dohôd v oblasti cestnej dopravy, ktorých signatármi sú Spojené kráľovstvo aj Únia a/alebo jej členské štáty, týkajúcimi sa najmä podmienok vykonávania zamestnania dopravcu v cestnej doprave, určitých podmienok zamestnávania v medzinárodnej cestnej doprave, pravidiel cestnej premávky, osobnej cestnej dopravy a cestnej prepravy nebezpečného tovaru. Okrem toho by mali zmluvné strany posúdiť doplnkové opatrenia týkajúce sa cestovania súkromných motoristov.

C. *Železničná doprava*

61. Zmluvné strany sa dohodli, že by sa podľa potreby mali ustanoviť bilaterálne dojednania pre cezhraničné služby železničnej dopravy, a to aj pokiaľ ide o umožnenie nepretržitého bezproblémového fungovania služieb železničnej dopravy, ako napríklad spojenia Enterprise medzi Belfastom a Dublinom a služieb cez tunel pod Lamanšským prielivom.

D. *Námorná doprava*

62. Zmluvné strany poznamenávajú, že prepojenie v oblasti osobnej a nákladnej prepravy v sektore námornej dopravy bude upravovať medzinárodný právny rámc. Zmluvné strany vypracujú aj vhodné opatrenia týkajúce sa prístupu na trh, pokiaľ ide o služby medzinárodnej námornej dopravy.
63. V budúcom vzťahu by sa mala umožniť spolupráca v oblasti námornej bezpečnosti a ochrany vrátane výmeny informácií medzi Európskou námornou bezpečnostnou agentúrou (EMSA) a Námornou a pobrežnou agentúrou Spojeného kráľovstva a v súlade so štatútom Spojeného kráľovstva ako tretej krajiny.

XI. Energetika

A. Elektrická energia a plyn

64. Zmluvné strany by mali spolupracovať v snahe podporovať zaistenie nákladovo efektívnej, čistej a bezpečnej dodávky elektrickej energie a plynu, a to na základe zásad konkurenčných trhov a nediskriminačného prístupu k sieťam.
65. Zmluvné strany by mali ustanoviť rámec na uľahčenie technickej spolupráce medzi prevádzkovateľmi elektrických a plynových sietí a ich organizáciami, ako napríklad európska sieť prevádzkovateľov prenosových sústav pre elektrinu a prepravných sietí pre plyn, v procese plánovania a využitia energetickej infraštruktúry spájajúcej ich systémy. Rámec by mal taktiež zahŕňať mechanizmy na zabezpečenie čo najvyššej miery bezpečnosti dodávok a účinného obchodu prostredníctvom prepojenia sietí v rozdielnych časových rámcoch.

B. Civilná jadrová energetika

66. Uznávajúc dôležitosť jadrovej bezpečnosti a nešírenia jadrových zbraní by súčasťou budúceho vzťahu mala byť rozsiahla dohoda o spolupráci v oblasti jadrovej energetiky medzi Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu (Euratom) a Spojeným kráľovstvom, ktorá by sa týkala mierového využitia jadrovej energie a ktorá by bola podporená záväzkami k ich existujúcim prísny normám v oblasti jadrovej bezpečnosti. Dohodou by sa mala zabezpečiť spolupráca medzi Euratom-om a Spojeným kráľovstvom a jeho vnútroštátnymi orgánmi. Mala by zahŕňať výmenu informácií v oblasti spoločných záujmov, ako sú záruky, bezpečnosť a spolupráca s Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE). Dohodou by sa mal uľahčiť obchod s jadrovým materiálom a vybavením a ustanoviť účasť Spojeného kráľovstva ako tretej krajiny na systémoch Únie na monitorovanie a výmenu informácií o úrovniach rádioaktivity životného prostredia, konkrétne v rámci Európskeho spoločenstva pre rýchlu výmenu informácií v prípade rádiologickej havarijnej situácie a Európskej platformy výmeny údajov o radiácii.
67. Zmluvné strany berú na vedomie zámer Spojeného kráľovstva byť súčasťou výskumných programov a programov odbornej prípravy Euratom-u uvedených v časti I oddiele II.
68. Zmluvné strany berú na vedomie, že Zásobovacia agentúra Euratom-u plánuje včas prehodnotiť povolenia a schválenia zmlúv na dodávku jadrového materiálu medzi podnikmi z Únie a Spojeného kráľovstva, ktoré spolupodpisovala.
69. Zmluvné strany budú spolupracovať aj cez výmenu informácií o dodávkach rádioizotopov na lekárske účely.

C. Stanovovanie cien uhlíka

70. Zmluvné strany by mali zväziť spoluprácu na stanovovaní cien uhlíka prepojením národného systému Spojeného kráľovstva pre obchodovanie s emisiami skleníkových plynov s úniovým systémom obchodovania s emisiami.

XII. Rybolovné možnosti

71. Zmluvné strany by mali bilaterálne i medzinárodne spolupracovať s cieľom zabezpečiť rybolov na udržateľných úrovniach, podporovať zachovanie zdrojov, ako aj upevňovať čisté, zdravé a produktívne morské prostredie, zároveň poukazujúc na to, že Spojené kráľovstvo bude nezávislým pobrežným štátom.
72. Zmluvné strany by mali pri zachovaní svojej regulačnej autonómie nediskriminačným spôsobom spolupracovať na vypracovaní opatrení na účely zachovania, racionálneho riadenia a regulácie rybolovu. Budú úzko spolupracovať s ďalšími pobrežnými štátmi na medzinárodných fórach, aj pokiaľ ide o hospodárenie so spoločnými populáciami.
73. V rámci celkového hospodárskeho partnerstva by mali zmluvné strany ustanoviť novú dohodu o rybárstve, ktorá by sa týkala okrem iného aj prístupu do vôd a podielov kvót.

74. Zmluvné strany vyvinú maximálne úsilie o uzavretie a ratifikáciu svojej novej dohody o rybárstve do 1. júla 2020, aby bola včas v platnosti a mohla sa použiť na stanovenie rybolovných možností pre prvý rok po prechodnom období.

XIII. Globálna spolupráca

75. Zmluvné strany uznávajú dôležitosť globálnej spolupráce v snahe o riešenie otázok spoločného záujmu v hospodárskej, environmentálnej a sociálnej oblasti. Na tento účel by mali zmluvné strany pri zachovaní svojej rozhodovacej autonómie spolupracovať na medzinárodných fórach, akými sú G7 a G20 vo všetkých oblastiach spoločného záujmu vrátane:
- a) zmeny klímy;
  - b) udržateľného rozvoja;
  - c) cezhraničného znečisťovania životného prostredia;
  - d) verejného zdravia a ochrany spotrebiteľa;
  - e) finančnej stability; a
  - f) boja proti obchodnému protekcionizmu.
76. V budúcom vzťahu by sa mali pevne potvrdiť záväzky zmluvných strán vyplývajúce z medzinárodných dohôd na riešenie zmeny klímy vrátane tých, ktorými sa implementuje Rámcový dohovor Organizácie Spojených národov o zmene klímy, ako je napríklad Parížska dohoda z roku 2015.

XIV. Rovnaké podmienky pre otvorenú a spravodlivú hospodársku súťaž

77. Vzhľadom na geografickú blízkosť a vzájomnú hospodársku závislosť Únie a Spojeného kráľovstva musia budúce vzťahy zabezpečiť otvorenú a spravodlivú hospodársku súťaž, pričom musia zahŕňať pevné záväzky na zabezpečenie rovnakých podmienok. Presná povaha záväzkov by mala zodpovedať rozsahu a hĺbke budúcich vzťahov a hospodárskemu prepojeniu zmluvných strán. Tieto záväzky by mali zabrániť deformáciám obchodu a nespravodlivým konkurenčným výhodám. Na tento účel by zmluvné strany mali dodržiavať spoločné vysoké štandardy platné v Únii a v Spojenom kráľovstve na konci prechodného obdobia v oblastiach štátnej pomoci, hospodárskej súťaže, sociálnych noriem a noriem v oblasti zamestnanosti, životného prostredia, zmeny klímy a príslušných daňových záležitostí. Zmluvné strany by predovšetkým mali zachovať pevný a komplexný rámec pre hospodársku súťaž a kontrolu štátnej pomoci, ktorý bude zabráňovať neprímeranému narušeniu obchodu a hospodárskej súťaže; mali by sa zaviazat zásadám dobrej správy vecí verejných v oblasti zdaňovania a obmedzovania škodlivých daňových praktík; a zachovávať environmentálne a sociálne normy a normy v oblasti zamestnanosti na súčasnej vysokej úrovni, ktorú zabezpečujú existujúce spoločné normy. Mali by pri tom vychádzať z príslušných a relevantných únijných a medzinárodných noriem, pričom by mali zahrnúť aj mechanizmy na zabezpečenie účinného vykonávania na domácej úrovni, na presadzovanie práva a na urovnávanie sporov. V rámci budúceho vzťahu by sa malo presadzovať aj dodržiavanie a účinné vykonávanie medzinárodne dohodnutých zásad a pravidiel v týchto oblastiach vrátane Parížskej dohody.

ČASŤ III: PARTNERSTVO V OBLASTI BEZPEČNOSTI

I. Ciele a zásady

78. Zmluvné strany by mali v snahe o zaistenie bezpečnosti Európy a občanov jej príslušných štátov ustanoviť rozsiahle, komplexné a vyvážené partnerstvo v oblasti bezpečnosti. V rámci tohto partnerstva sa zohľadní zemepisná blízkosť a nové hrozby vrátane závažnej medzinárodnej trestnej činnosti, terorizmu, kybernetických útokov, dezinformačných kampaní, hybridných hrozieb, narušovania medzinárodného poriadku založeného na pravidlách a vzťahovanie sa k hroziacim, ktoré majú pôvod v konkrétnom štáte. Partnerstvom sa bude rešpektovať zvrchovanosť Spojeného kráľovstva a autonómia Únie.
79. Zmluvné strany budú podporovať globálnu bezpečnosť, prosperitu a účinný multilateralizmus, podložené svojimi spoločnými zásadami, hodnotami a záujmami. Toto partnerstvo v oblasti bezpečnosti by malo v sebe zahŕňať spoluprácu v oblasti presadzovania práva a justičnú spoluprácu v trestných veciach, zahraničnej politiky, bezpečnosti a obrany, ako aj účelovú spoluprácu v oblastiach spoločného záujmu.

II. Spolupráca v oblasti presadzovania práva a justičná spolupráca v trestných veciach

80. Budúcim vzťahom sa stanoví komplexná, úzka, vyvážená a recipročná spolupráca v oblasti presadzovania práva a justičnú spoluprácu v trestných veciach s cieľom dosiahnuť posilnené operačné spôsobilosti na účely prevencie, vyšetrovania, odhaľovania a stíhania trestných činov, pričom sa zohľadní zemepisná blízkosť, spoločné a nové hrozby, ktorým zmluvné strany čelia, spoločné výhody pre bezpečnosť a ochranu ich občanov a skutočnosť, že Spojené kráľovstvo sa stane treťou krajinou mimo schengenského priestoru, ktorá neumožňuje voľný pohyb osôb.
81. Zmluvné strany sa dohodli, že miera a rozsah budúcich dojednaní by mali dosiahnuť primeranú rovnováhu medzi právami a povinnosťami – čím užšie a hlbšie je partnerstvo, tým sú väčšie povinnosti, ktoré ho sprevádzajú. Partnerstvo musí odrážať záväzky, ktoré je Spojené kráľovstvo ochotné prijať a ktoré zároveň rešpektujú právny poriadok Únie, napríklad pokiaľ ide o súlad pravidiel a mechanizmov pre spory a presadzovanie práva, ako sa ustanovuje v odsekoch 129 až 132. Partnerstvo musí byť takisto podopreté dlhodobými záväzkami týkajúcimi sa základných práv jednotlivcov vrátane pokračujúceho dodržiavania a uplatňovania EDLP, ďalej adekvátnej ochrany osobných údajov, pričom obe tieto zásady sú nevyhnutnou podmienkou spolupráce, ktorú zmluvné strany predpokladajú, ako aj záväzkami týkajúcimi sa nadnárodnej zásady *ne bis in idem* a procedurálnych práv. Takisto musí vyjadrovať záväzok Únie a jej členských štátov dodržiavať Chartu základných práv Európskej únie.
82. Pri zohľadnení týchto záväzkov by sa v budúcom vzťahu mali vymedziť dojednania vzťahujúce sa na tri oblasti spolupráce: operačná spolupráca medzi orgánmi presadzovania práva a justičná spolupráca v trestných veciach a boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu
- A. *Výmena údajov*
83. Zmluvné strany uznávajú skutočnosť, že účinné a rýchle zdieľanie údajov a ich analýza sú zásadné z hľadiska moderného presadzovania práva, a dohodli sa, že zavedú mechanizmy, ktoré to zohľadňujú, a to so zámerom reagovať na nové hrozby, rozkladať terorizmus a závažnú trestnú činnosť, uľahčiť vyšetrovanie a stíhanie a zaistiť verejnú bezpečnosť.
84. Zmluvné strany by mali vytvoriť recipročné mechanizmy na včasnú, účinnú a efektívnu výmenu záznamov o cestujúcich (PNR) a uchovávanie výsledkov spracovávania týchto údajov v príslušných národných systémoch venovaných spracovaniu PNR, ďalej údajov o DNA, odtlačkoch prstov a evidencii vozidiel (Prümské rozhodnutia).
85. Zmluvné strany by mali zvážiť ďalšie mechanizmy primerané budúcemu štatútu Spojeného kráľovstva v oblasti výmeny údajov, ako napríklad výmenu informácií o hľadaných alebo nezvestných osobách a stratených predmetoch a o registroch trestov, a to s cieľom dosiahnuť spôsobilosti, ktoré, pokiaľ je to z technického a právneho hľadiska možné a považované za nevyhnutné z hľadiska záujmov oboch zmluvných strán, sa približujú tým spôsobilostiam, ktorých využívanie umožňujú príslušné mechanizmy Únie.
- B. *Operačná spolupráca medzi orgánmi presadzovania práva a justičná spolupráca v trestných veciach*
86. Zmluvné strany uznávajú, že napomáhanie operačnej spolupráci medzi orgánmi presadzovania práva a justičnými orgánmi Spojeného kráľovstva a členských štátov má významnú hodnotu, a preto budú spolupracovať na identifikácii podmienok spolupráce Spojeného kráľovstva prostredníctvom Europolu a Eurojustu.
87. Zmluvné strany by mali ustanoviť účinné mechanizmy založené na zjednodušených postupoch a lehotách, ktoré umožnia Spojenému kráľovstvu a členským štátom účinne a urýchlene vydať podozrivé a odsúdené osoby, s možnosťou vzdania sa obojstrannej trestnosti, a stanoviať uplatniteľnosť týchto mechanizmov na vlastných štátnych príslušníkoch, ako aj na politické trestné činy.
88. Zmluvné strany by mali zvážiť ďalšie mechanizmy primerané budúcemu štatútu Spojeného kráľovstva v oblasti praktickej spolupráce medzi orgánmi presadzovania práva a medzi justičnými orgánmi v trestných veciach, ako napríklad spoločné vyšetrovacie tímy, a to s cieľom dosiahnuť spôsobilosti, ktoré, pokiaľ je to z technického a právneho hľadiska možné a považované za nevyhnutné z hľadiska záujmov oboch zmluvných strán, sa približujú tým spôsobilostiam, ktorých využívanie umožňujú príslušné mechanizmy Únie.

C. *Boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu*

89. Zmluvné strany sa dohodli, že budú podporovať medzinárodné úsilie o predchádzanie praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu a boj proti nim, predovšetkým prostredníctvom dodržiavania noriem Finančnej akčnej skupiny a pridruženej spolupráce. Zmluvné strany sa dohodli, že budúce opatrenia sa prijímajú nad rámec noriem Finančnej akčnej skupiny a pridruženej spolupráce, pokiaľ ide o transparentnosť vlastníckych práv a ukončenie anonymity spájanej s používaním virtuálnych mien, a to aj tým, že sa zmenárňam virtuálnych mien a poskytovateľom služieb peňaženky nariadi povinne uplatňovať kontroly v rámci povinnej starostlivosti vo vzťahu k zákazníkom.

III. Zahraničná politika, bezpečnosť a obrana

90. Zmluvné strany podporujú ambicióznou, úzku a trvalú spoluprácu na vonkajšej činnosti s cieľom ochrániť občanov pred vonkajšími hrozbami, aj pred novými hrozbami, zabráňovať konfliktom, posilňovať medzinárodný mier a bezpečnosť, aj prostredníctvom Organizácie spojených národov a NATO, a riešiť základné príčiny globálnych výziev, ako sú terorizmus a nelegálna migrácia. Budú hájiť medzinárodný poriadok založený na pravidlách a presadzovať svoje spoločné hodnoty na celom svete.
91. Zmluvné strany budú podporovať udržateľný rozvoj a odstraňovanie chudoby. V tejto súvislosti budú naďalej podporovať plnenie cieľov udržateľného rozvoja Organizácie spojených národov a vykonávanie Európskeho konsenzu o rozvoji.
92. Zmluvné strany budú formovať a vykonávať svoju zahraničnú politiku v súlade so svojimi vlastnými strategickými a bezpečnostnými záujmami a svojimi vlastnými právnymi poriadkami. Keď a kde sú tieto záujmy spoločné, zmluvné strany by mali úzko spolupracovať na bilaterálnej úrovni a v rámci medzinárodných organizácií. Zmluvné strany by mali nadviazať flexibilnú a stupňovateľnú spoluprácu, ktorá zabezpečí, aby Spojené kráľovstvo mohlo v čo najväčšej miere spájať úsilie s Úniou, a to aj v časoch krízy alebo keď dôjde k vážnym incidentom.
93. Budúcim vzťahom by sa na tento účel mal ustanoviť primeraný dialóg, konzultácia, koordinácia, výmena informácií a mechanizmy spolupráce. Takisto by sa ním malo umožniť vyslanie odborníkov vo vhodných prípadoch a v spoločnom záujme zmluvných strán.

A. *Konzultácia a spolupráca*

94. Zmluvné strany by mali nadviazať štruktúrovanú konzultáciu a pravidelné tematické dialógy, ktorými by sa určili oblasti a činnosti, kde by úzka spolupráca mohla prispieť k dosahovaniu spoločných cieľov.
95. V tejto súvislosti by politický dialóg o spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politike (SZBP) a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike (SBOP), ako aj odvetvové dialógy, mohli umožniť pružné konzultácie medzi zmluvnými stranami na rôznych úrovniach (na úrovni ministrov, vysokých úradníkov a na pracovnej úrovni). Vysoký predstaviteľ môže vo vhodných prípadoch pozvať Spojené kráľovstvo na neformálne zasadnutie ministrov členských štátov Únie.
96. Zmluvné strany by sa mali snažiť úzko spolupracovať v tretích krajinách, aj pokiaľ ide o bezpečnosť, poskytovanie konzulárnych služieb a konzulárnu ochranu a rozvojové projekty, ale aj v rámci medzinárodných organizácií a fór, najmä v Organizácii spojených národov. To by malo zmluvným stranám v relevantných prípadoch umožniť vzájomne si podporovať pozície, vykonávať vonkajšiu činnosť a zvládať jednotne globálne výzvy, a to aj prostredníctvom dohodnutých vyhlásení, demaršov a spoločných pozícií.

B. *Sankcie*

97. Zmluvné strany presadzujú nezávislú sankčnú politiku na základe svojich vlastných zahraničných politík, uznávajú však sankcie ako nástroj multilaterálnej zahraničnej politiky a výsledok intenzívnej konzultácie a úzkej spolupráce.

98. Konzultácie o sankciách by mali zahŕňať výmenu informácií o zaradeniach na sankčný zoznam a ich odôvodneniach, vývoji, implementácii a presadzovaní, ako aj technickú podporu a dialóg o budúcich označeniach a režimoch. Ak sú ciele zahraničnej politiky, o ktoré sa opiera konkrétny budúci sankčný režim, zosúladené medzi zmluvnými stranami, v zodpovedajúcich fázach politického cyklu tohto sankčného režimu sa uskutoční zintenzívnená výmena informácií s možnosťou prijať sankcie, ktoré sa navzájom posilňujú.

C. *Operácie a misie*

99. Zmluvné strany vítajú úzku spoluprácu na civilných i vojenských misiách a operáciách krízového riadenia, v ktorých čele stojí Únia. V budúcom vzťahu by preto malo byť umožnené, aby sa Spojené kráľovstvo na základe posúdenia jednotlivých prípadov zúčastňovalo na misiách a operáciách SBOP na základe rámcovej dohody o účasti. Touto dohodou by nebola dotknutá rozhodovacia autonómia Únie ani zvrchovanosť Spojeného kráľovstva a Spojené kráľovstvo si ponechá právo stanoviť, ako bude reagovať na pozvanie alebo možnosť zúčastniť sa na operáciách alebo misiách.

100. Ak Spojené kráľovstvo po včasnej konzultácii a výmene informácií cez politický dialóg prejaví zámer prispieť k plánovanej misii alebo operácii SBOP otvorenej tretím krajinám, zmluvné strany by mali v zodpovedajúcej fáze procesu plánovania a úmerne úrovni príspevku Spojeného kráľovstva zintenzívniť vzájomné kontakty a výmenu informácií. To by umožnilo Spojenému kráľovstvu čo najlepšie prispôsobiť svoj príspevok a včas poskytnúť odborné znalosti.

101. Spojené kráľovstvo by sa ako prispievateľ k špecifickej misii alebo operácii SBOP zúčastňovalo na konferencii o vytvorení ozbrojených síl, predkladaní žiadostí o príspevky a zasadnutí výboru prispievateľov, aby mu bolo umožnené zdieľať informácie o vykonávaní misie alebo operácie. Spojené kráľovstvo by v prípade vojenských operácií SBOP malo mať aj možnosť úmerne k úrovni svojho príspevku vyslať svoj personál na určené operačné veliteľstvo.

D. *Rozvoj obranných spôsobilostí*

102. Budúci vzťah by mal ťažiť z výskumnej a priemyselnej spolupráce subjektov zmluvných strán združených v konkrétnych európskych projektoch spolupráce s cieľom uľahčiť interoperabilitu a podporiť spoločnú efektivitu ozbrojených síl. V tejto súvislosti sa zmluvné strany dohodli, že popri zachovaní vlastnej strategickkej autonómie a slobody konania podporených svojimi robustnými základňami obranného priemyslu zväžia v rozsahu, ktorý je podľa práva Únie možný, tieto možnosti:

- a) spolupráca Spojeného kráľovstva na relevantných existujúcich a budúcich projektoch Európskej obrannej agentúry na základe administratívnej dohody;
- b) účasť oprávnených subjektov zo Spojeného kráľovstva na projektoch spolupráce v oblasti obrany, ktoré spájajú subjekty Únie podporované zo zdrojov Európskeho obranného fondu; a
- c) spolupráca Spojeného kráľovstva na projektoch v rámci stálej štruktúrovanej spolupráce (PESCO), keď ho na výnimočnú účasť vyzve Rada Európskej únie vo formáte PESCO.

E. *Výmena spravodajských informácií*

103. Zmluvné strany by si mali vymieňať spravodajské informácie včas a dobrovoľne, najmä v oblasti boja proti terorizmu, hybridných a kybernetických hrozieb a v snahe podporovať tie misie a operácie SBOP, ku ktorým bude Spojené kráľovstvo prispievať. Hoci budú zmluvné strany vyhotovovať spravodajské výstupy samostatne, uvedená výmena spravodajských informácií by mala prispieť k spoločnému chápaniu bezpečnostného prostredia Európy.

104. V budúcom vzťahu by mala byť umožnená včasná výmena spravodajských a citlivých informácií medzi príslušnými subjektmi Únie a orgánmi Spojeného kráľovstva. Satelitné stredisko Európskej únie (EUSC) a Spojené kráľovstvo by mali spolupracovať v oblasti vyhotovenia snímok z kozmického priestoru.

F. *Kozmický priestor*

105. Zmluvné strany by mali zvážiť primerané opatrenia na účely spolupráce v oblasti kozmického priestoru.

G. *Rozvojová spolupráca*

106. Zmluvné strany by mali naviazať dialóg, ktorý by umožnil vytvoriť stratégie v oblasti programovania a realizácie rozvoja, ktoré sa budú vzájomne posilňovať.

107. Zmluvné strany by mali na základe svojho spoločného záujmu zvážiť, ako by Spojené kráľovstvo mohlo prispieť k nástrojom a mechanizmom Únie vrátane koordinácie s delegáciami Únie v tretích krajinách.

IV. **Tematická spolupráca**

A. *Kybernetická bezpečnosť*

108. Zmluvné strany opätovne potvrdzujú svoj záväzok podporovať bezpečnosť a stabilitu v kybernetickom priestore prostredníctvom intenzívnejšej medzinárodnej spolupráce. Zmluvné strany súhlasia s dobrovoľnou, včasnou a recipročnou výmenou informácií, a to aj o kybernetických incidentoch, technikách a pôvode útočníkov, analýze hrozieb, ako aj o najlepších postupoch s cieľom pomôcť chrániť Spojené kráľovstvo a Úniu pred spoločnými hrozbami.

109. Spojené kráľovstvo by predovšetkým malo úzko spolupracovať s tímom reakcie na núdzové počítačové situácie – Európska únia (CERT-EU) a s výhradou uzatvorenia dohody, ako sa ustanovuje v práve Únie, sa zúčastňovať na určitých činnostiach skupiny pre spoluprácu zriadenej v rámci smernice Únie o bezpečnosti sietí a informačných systémov a Agentúry Európskej únie pre sieťovú a informačnú bezpečnosť (ENISA).

110. Zmluvné strany by mali spolupracovať s cieľom propagovať v relevantných medzinárodných orgánoch účinné globálne postupy v oblasti kybernetickej bezpečnosti.

111. Spojené kráľovstvo a Únia nadviažu dialóg v oblasti kybernetiky s cieľom podporovať spoluprácu a identifikovať príležitosti na budúcu spoluprácu v čase, keď sa objavia nové hrozby, príležitosti a partnerstvá.

B. *Civilná ochrana*

112. Zmluvné strany by mali spolupracovať v oblasti civilnej ochrany v súvislosti s prírodnými katastrofami a katastrofami spôsobenými ľudskou činnosťou. Táto spolupráca by sa uľahčila zapojením Spojeného kráľovstva do mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany ako zúčastneného štátu.

C. *Zdravotná bezpečnosť*

113. Zmluvné strany by mali spolupracovať v záležitostiach zdravotnej bezpečnosti v súlade s existujúcimi dojednaniami Únie s tretími krajinami. Zmluvné strany sa budú usilovať o konzistentnú spoluprácu na medzinárodných fórach, pokiaľ ide o prevenciu a odhaľovanie známych a nových hrozieb, ako aj prípravu a reakciu na ne.

D. *Nelegálna migrácia*

114. Zmluvné strany budú spolupracovať v boji proti nelegálnej migrácii vrátane faktorov, ktoré ju spúšťajú, ako aj jej následkov, pričom uznávajú potrebu chrániť najzraniteľnejšie osoby. Táto spolupráca sa zameria na tieto oblasti:

- a) operačná spolupráca s Europolom s cieľom bojovať proti organizovanej trestnej činnosti v oblasti prisťahovalectva;
- b) spolupráca s Európskou agentúrou pre pohraničnú a pobrežnú stráž s cieľom posilniť vonkajšiu hranicu Únie; a
- c) dialóg o spoločných cieľoch a spolupráci, a to aj v tretích krajinách a na medzinárodných fórach, s cieľom bojovať proti nelegálnej migrácii od jej počiatkových etáp.

E. *Boj proti terorizmu a násilnému extrémizmu*

115. Zmluvné strany by mali spolupracovať v boji proti terorizmu, násilnému extrémizmu a novým hrozbám, aby dosahovali pokrok vo svojej spoločnej bezpečnosti a zdieľaných záujmoch. Uznávajú vzájomnú výhodu kolektívneho dialógu a operačnej spolupráce by toto partnerstvo malo podporovať:
- a) výmenu najlepších postupov a expertízy týkajúcu sa kľúčových otázok a tém;
  - b) spoluprácu s vhodnými orgánmi na analýzu spravodajských informácií v záujme zaistenia účinnej výmeny posúdení medzi zmluvnými stranami, a to aj v boji proti terorizmu, a
  - c) intenzívny dialóg o nových hrozbách a nových spôsobilostiach.

V. Utajované skutočnosti a citlivé neutajované skutočnosti

116. Zmluvné strany súhlasia s uzavretím dohody o bezpečnosti utajovaných skutočností spolu s vykonávacími opatreniami, ktorými by sa zabezpečili vzájomné záruky na manipuláciu s utajovanými skutočnosťami zmluvných strán a ochranu týchto utajovaných skutočností.
117. Zmluvné strany by podľa potreby mali stanoviť podmienky ochrany citlivých neutajovaných skutočností, ktoré si medzi sebou vymieňajú.

ČASŤ IV: INŠTITUCIONÁLNE A INÉ HORIZONTÁLNE OPATRENIA

I. Štruktúra

118. Budúci vzťah by sa mal zakladať na súhrnnom inštitucionálnom rámci, ktorý sa bude vzťahovať na kapitoly a prepojené dohody týkajúce sa osobitných oblastí spolupráce, pričom sa uznáva, že presná právna podoba tohto budúceho vzťahu sa určí ako súčasť formálnych rokovaní. Zmluvné strany môžu podľa potreby stanoviť osobitné opatrenia týkajúce sa správy v jednotlivých oblastiach.
119. Zmluvné strany môžu tiež rozhodnúť, že určitá dohoda by mala byť mimo súhrnného inštitucionálneho rámca, a v takých prípadoch by mali ustanoviť vhodné opatrenia týkajúce sa správy.
120. Zmluvné strany poznamenávajú, že súhrnný inštitucionálny rámec by mohol mať podobu dohody o pridružení.
121. Zmluvné strany by mali zabezpečiť možnosť preskúmať budúci vzťah.

II. Riadenie

122. S cieľom zabezpečiť riadne fungovanie budúceho vzťahu sa zmluvné strany zaväzujú zapájať sa do pravidelného dialógu a zaviesť spoľahlivé, účinné a efektívne opatrenia na jeho riadenie, dohľad nad ním, jeho vykonávanie, preskúmanie a vývoj v priebehu času, ako aj na riešenie sporov a presadzovanie, pričom sa bude v plnej miere rešpektovať autonómia ich právnych poriadkov.

A. *Strategické smerovanie a dialóg*

123. Súčasťou budúceho vzťahu by mal byť dialóg medzi zmluvnými stranami na príslušných úrovniach, ktorý poskytne strategické smerovanie a možnosť diskutovať o príležitostiach na spoluprácu v oblastiach spoločného záujmu.
124. Mali by prebiehať aj osobitné tematické dialógy na príslušnej úrovni, nadviazané ako súčasť hospodárskych a bezpečnostných partnerstiev, ktoré by sa mali konať tak často, ako to bude potrebné na efektívne fungovanie budúceho vzťahu.
125. Zmluvné strany podporujú postup, aby sa podľa potreby nadviazal dialóg medzi Európskym parlamentom a Parlamentom Spojeného kráľovstva, aby si zákonodarcovia vymieňali názory a odborné poznatky o otázkach týkajúcich sa budúceho vzťahu. Zmluvné strany by mali podporovať dialóg s občianskou spoločnosťou.

B. Riadenie, administratíva a dohľad

126. Zmluvné strany by mali zriadiť Spoločný výbor zodpovedný za riadenie vykonávania a fungovania budúceho vzťahu, ako aj za dohľad nad ním, uľahčovanie riešenia sporov, ako sa uvádza nižšie, predkladanie odporúčaní týkajúcich sa jeho vývoja.
127. Spoločný výbor by mal pozostávať zo zástupcov zmluvných strán na vhodnej úrovni, mal by si stanoviť vlastný rokovací poriadok, prijímať rozhodnutia konsenzom a mal by sa stretávať tak často, ako to bude potrebné na plnenie jeho úloh. Podľa potreby môže zriadiť osobitné podvýbory, ktoré by mu pomáhali pri plnení jeho úloh.

C. Výklad

128. S plným rešpektovaním autonómie právnych poriadkov zmluvných strán sa Únia a Spojené kráľovstvo budú usilovať o zabezpečenie konzistentného výkladu a uplatňovania budúceho vzťahu.

D. Urovnávanie sporov

129. Zmluvné strany by mali v prvom rade vynaložiť všetko úsilie o vyriešenie akejkoľvek záležitosti týkajúcej sa fungovania budúceho vzťahu prostredníctvom rokovaní a konzultácií, okrem iného aj prostredníctvom spoločného výboru, ak je to potrebné na nájdenie formálneho riešenia. Súčasťou dohody by mali byť vhodné mechanizmy urovnávania sporov a presadzovania, ktorých súčasťou by mali byť aj ustanovenia o urýchlenom riešení problémov, ako sú v niektorých oblastiach flexibilné mechanizmy mediácie. Týmto mechanizmami mediácie by neboli dotknuté práva a povinnosti zmluvných strán, ani urovnávanie sporov ustanovené v dohode.
130. Pokiaľ sa neustanovuje inak, Spoločný výbor sa môže kedykoľvek dohodnúť, že daný spor postúpi nezávislému rozhodcovskému súdu, a každá zmluvná strana by mala mať možnosť tak urobiť, ak Spoločný výbor nedospel k vzájomne uspokojivému riešeniu v stanovenej lehote. Rozhodnutia nezávislého rozhodcovského súdu budú pre zmluvné strany záväzné.
131. Zmluvné strany uvádzajú, že ak by sa v rámci sporu nastolila otázka výkladu ustanovení alebo pojmov práva Únie, na čo môže poukázať aj ktorákoľvek zo zmluvných strán, rozhodcovský súd by mal danú otázku postúpiť Súdnemu dvoru Európskej únie (SDEÚ) ako jedinému rozhodcovi o práve Únie, aby vydal záväzné rozhodnutie o výklade práva Únie. Na druhej strane, k postúpeniu SDEÚ by nemalo dochádzať, ak sa v rámci sporu takáto otázka nenastolí.
132. V budúcom partnerstve sa stanovia aj podmienky, za ktorých možno prijať dočasné nápravné opatrenia v prípade nedodržavania, a to najmä pozastavenie plnenia povinností vyplývajúcich z častí akejkoľvek dohody medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom v reakcii na porušenie dohody druhou zmluvnou stranou, vrátane prípadov, ktoré sa uvádzajú v článkoch 178 a 179 dohody o vystúpení.

III. Výnimky a záruky

133. V budúcom vzťahu by sa mali zabezpečiť primerané výnimky týkajúce sa bezpečnosti; národná bezpečnosť členských štátov Únie je ich výlučnou zodpovednosťou, tak ako je národná bezpečnosť Spojeného kráľovstva jeho výlučnou zodpovednosťou.
134. V budúcom vzťahu by mala byť možnosť, aby zmluvná strana mohla v prípade vážnych hospodárskych, spoločenských alebo environmentálnych ťažkostí aktivovať dočasné ochranné opatrenia, ktoré by inak boli v rozpore s jeho záväzkami. Malo by to podliehať prísny podmienkam a zahŕňať právo druhej zmluvnej strany na vyrovňavacie opatrenia. Primeranosť prijatých opatrení bude predmetom posúdenia nezávislým rozhodcom.

ČASŤ V: ĎALŠÍ POSTUP

135. Pri stanovení rámca budúceho vzťahu medzi Úniou a Spojeným kráľovstvom sa týmto vyhlásením potvrdzuje, v zmysle ustanovení v dohode o vystúpení, že jednoznačným zámerom oboch zmluvných strán je vypracovať v dobrej viere dohody, ktorými sa tento vzťah zrealizuje, a začať formálny proces rokovaní čo najskôr po tom, ako Spojené kráľovstvo vystúpi z Únie, aby tieto dohody nadobudli platnosť do konca roka 2020.

136. Obidve zmluvné strany potvrdzujú, že výdobytky, prínosy a záväzky mierového procesu v Severnom Írsku budú mať naďalej prvoradý význam pre mier, stabilitu a zmierenie. Súhlasia s tým, že Veľkopiatková dohoda alebo Belfastská dohoda, ktorú dosiahla 10. apríla 1998 vláda Spojeného kráľovstva, vláda Írska a ostatní účastníci v rokovaníach s účasťou viacerých strán (ďalej len „dohoda z 1998“), sa musí chrániť vo všetkých jej častiach, a že to platí aj pre praktické uplatňovanie dohody z 1998 na ostrove Írsko a pre všetky vzťahy uvedené v dohode z 1998.
137. Po tom, ako Únia prijme kroky potrebné na začatie formálnych rokovaní podľa článku 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), sa predpokladá, že zmluvné strany začnú rokovať súbežne o dohodách potrebných na to, aby budúci vzťah dostal právnu podobu.
138. Zmluvné strany ihneď po vystúpení Spojeného kráľovstva a na základe svojej prípravnej práce odsúhlasia program, ktorý bude zahŕňať:
- a) štruktúru a formát rokovacích kôl, a to aj v súvislosti so súbežnými rokovaniami, a
  - b) formálny harmonogram rokovacích kôl.
139. Tento program bude navrhnutý tak, aby splnil spoločný zámer zmluvných strán uzavrieť dohody, ktorými sa budúci vzťah zavedie do praxe, do konca roku 2020, ako sa uvádza v odseku 135. Európska komisia je pripravená navrhnúť, aby sa na predbežnom základe uplatňovali relevantné aspekty budúceho vzťahu v súlade s uplatniteľnými právnymi rámcami a existujúcou praxou.
140. S cieľom poskytnúť pevný základ pre rozhovory o budúcom vzťahu medzi Spojeným kráľovstvom a Úniou obe strany urýchlene:
- a) identifikujú oblasti, ktoré by si mohli vyžadovať najväčšiu pozornosť, a súvisiace právne a technické otázky, ktoré bude potrebné riešiť, aby mohli na oboch stranách prebehnúť potrebné technické prípravy;
  - b) vypracujú úplný harmonogram rokovaní s ohľadom na príslušné interné postupy a
  - c) zväžia logistické požiadavky formálnych rokovaní.
141. Po vystúpení Spojeného kráľovstva z Únie sa zmluvné strany zídu s cieľom zhodnotiť pokrok a dohodnúť sa na opatreniach zameraných na napredovanie v rokovaníach o budúcom vzťahu. Na najvyššej úrovni sa zmluvné strany na tento účel zídu v júni 2020.
-